

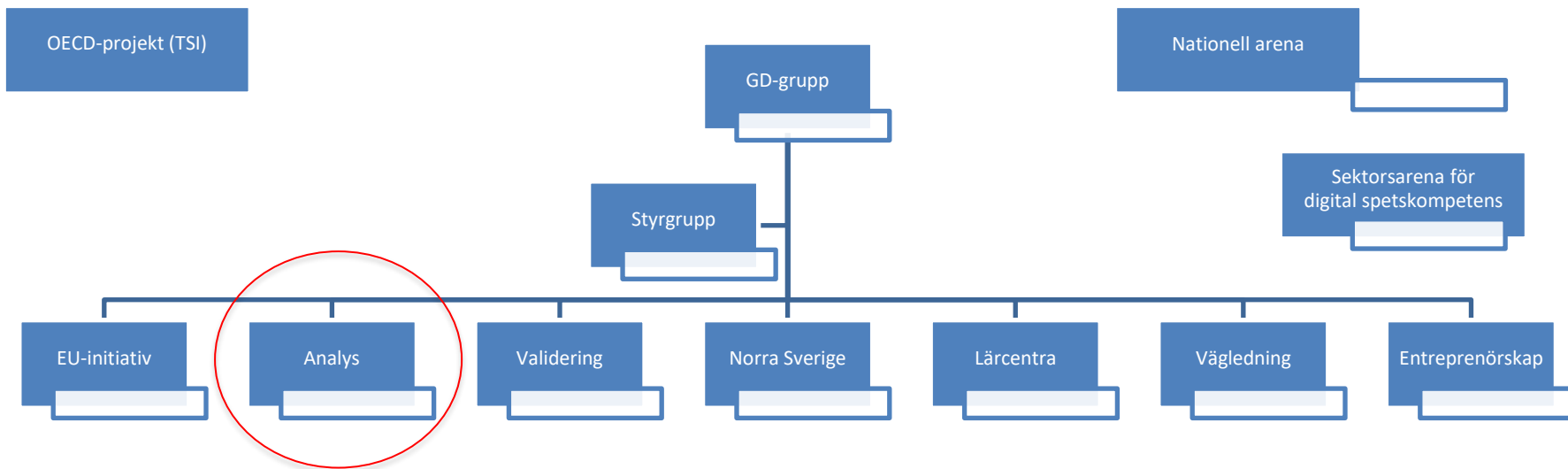

ANALYSGRUPPEN

*inom myndighetssamverkan för
kompetensförsörjning och livslångt lärande*

Myndighetssamverkan för en väl fungerande kompetensförsörjning

Tre spår med tre prioriterade aktiviteter

1. Gemensamma myndighetswebbinarium

2. Analys med fokus på omställningsstudiestödet

3. Förstudie om kompetenser som krävs för grön omställning

Ny undersökning bland europeiska kommuner: Kompetensbrist fördröjer den gröna omställningen

5.7.2023 10:46:52 CEST | [Europeiska Investeringsbanken](#)

Rapport: Kompetensbrist hotar den gröna omställningen

Den gröna omställningen, inte minst med fossilfritt stål, beräknas öka kompetensbehovet rejält i Norrland. Bild: Per Larsson / TT

Den gröna omställningen i norr hotas av brist på kompetens i tjänstesektorn, visar en ny rapport från Almega.

Stor kompetensbrist inom grön omställning

KOMPETENSBRIST Nära hälften av de svenska företag som rekryterar till jobb som främjar grön omställning, 43 procent, har svårt att hitta kompetent arbetskraft. Det visar en undersökning bland 765 svenska arbetsgivare, genomförd av Manpowergroup.

29 september 2023 | Lars Westerlund

Här är kompetensen som saknas för klimatomställningen

Publicerad: 22 september 2022, 20:00

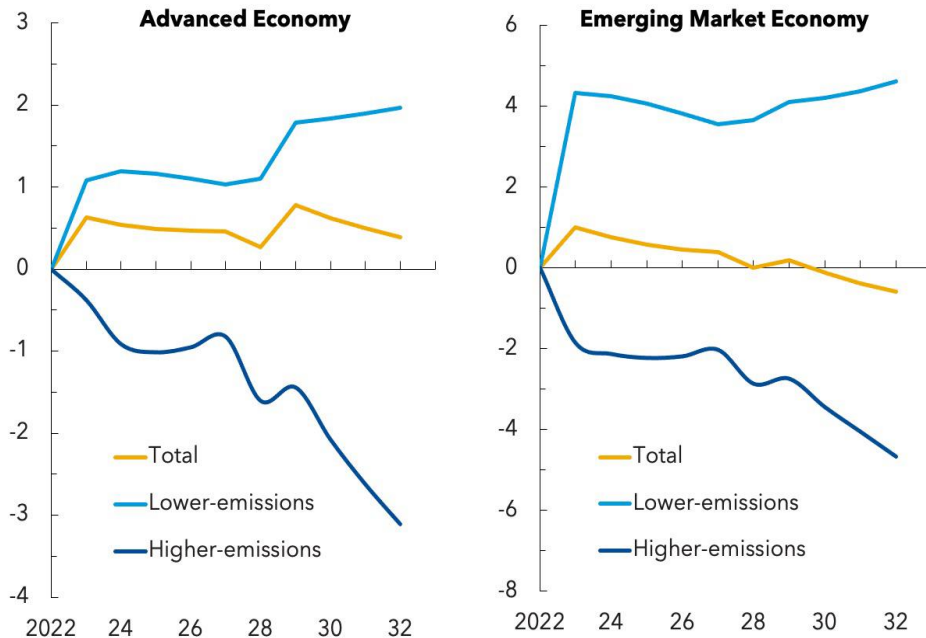
Den gröna omställningen kommer att påverka sysselsättningen framöver

- Men de flesta studier bedömer en blygsam nettotillväxt av sysselsättningen på lång sikt
- Vad betyder det här i en svensk kontext?

Greener pastures

Policies help foster the green transition and workers' shift toward lower-emissions jobs.

(deviation in employment from baseline, percent)

Source: IMF staff calculations.

Note: Results are from a model calibrated to a representative advanced and emerging market economy, respectively. Panels show the behavior of employment for the economy as-a-whole and by sector in response to the comprehensive policy package described, relative to a baseline without the package.

Vad är gröna kompetenser?

- Teknisk kompetens för att klara klimat- och energiomställningen.
- Näringslivets stora kompetensbehov för att klara klimatomställningen har lyfts särskilt i branschundersökningar, bland annat av Svenskt näringsliv (2021), Teknikföretagen (2022). Naturvetarna (2023) kvantifierar behovet av naturvetenskaplig kompetens.
- Vinnova slutrapporterade sitt uppdrag 2022 om kompetenslyft för klimatomställning:
  - Fokus på industrinäringar med störst klimatpåverkan.
- Energimyndigheten fick 2022 i uppdrag av regeringen att samordna en nationell kraftsamling kring kompetensförsörjning för elektrifieringen.

- Pågående nyindustrialisering i norra Sverige synliggör behovet av att kunna rekrytera personal med relevant utbildning och att kompetensutveckla befintlig personal (Regeringen 2022).

Vad är gröna kompetenser?

- Många arbetsgivare har en betydande roll att spela för den gröna omställningen, utan att direkt producera ”gröna” produkter eller tjänster (OECD 2023; Strachan et al 2023; Janser 2018; IVL Svenska Miljöinstitutet 2021 och IVL Svenska Miljöinstitutet 2022).
- OECD (2023) menar att området omställningskapacitet handlar om vilka kompetenser som behövs för att organisationer ska utveckla förmågor för att kunna ställa om.
- Tidigare analyser fokuserar på bransch, sektor eller yrke när de skattar kompetensbehoven för grön omställning svårt att aggregera resultat och definiera vad en ”kompetens” är. Missar den ”bredare” bilden.

- Cedefop:s (2022) etablerade definition av gröna kompetenser: "de kompetenser, färdigheter, värderingar och attityder som behövs och används i ett resurseffektivt och hållbart samhälle". Består av två delar:
  - **Tekniska kompetenser:** nödvändiga gröna kompetenser för att anpassa eller använda standarder, processer, tjänster, produkter och teknologier för att skydda ekosystem och biologisk mångfald, samt minska energi, material och vattenanvändning. Dessa färdigheter kan vara specifika för yrken eller överförbara.
  - **Överförbara kompetenser:** kopplade till hållbart tänkande och agerande, viktiga i alla ekonomiska sektorer och yrken samt i vardagslivet. De kan också kallas "hållbarhetskompetenser", "livsfärdigheter," "mjuka färdigheter" eller "generiska färdigheter".

Vilken roll spelar utbildningssektorn för gröna kompetenser?

- Utbildning behövs under hela livet för att göra yrken ”grönare” (Vidican Auktor 2020).
- Högskolelagen (1992:1434) anger att universitet och högskolor i sin verksamhet ska främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa (1 kap. 5 §).
- Yrkehögskolan saknar ett formellt uppdrag om hållbarhet, men bedöms ha ett utbud som är väl anpassat för att möta klimatomställningen (SOU 2023:31).

- Satsningar i 2024:s budgetproposition för att möta kompetensbehoven för grön omställning, bland annat genom utbyggnad av ingenjörsutbildningar, höjd ersättning för högskoleutbildningar inom teknik och naturvetenskap och fler platser på Yrkeshögskolan.

Svårt att söka fram utbildningar med gröna kompetenser

- Företagen upplever att det är svårt att få tillgång till information och hitta relevanta utbildningar för kompetensutveckling relaterat till grön omställning (Svensk Näringsliv 2021; Teknikföretagen 2022).
- Vinnova bedömer i sitt regeringsuppdrag att det är angeläget att fortsätta arbetet med att reda ut begreppen kring grön omställning, gröna jobb och gröna kompetenser (Vinnova 2022).

En utmaning för "livslångt lärande" bland yrkesverksamma.

Gröna kompetenser - policyrelevans

- Exempel på relevanta policyprocesser:
  - Agenda 2030 och flera av dess mål.
  - FN:s Parisavtal.
  - Den ”gröna given”.
  - Den europeiska kompetensagendan.

Vad arbetar MSV:s analysgrupp med?

- Tagit fram en förstudie om ”gröna kompetenser”. Pågående arbete:
  - Reda ut begreppen kring grön omställning och gröna kompetenser för att kunna bedöma kompetensbehoven.
  - Arbeta med studieinformation om gröna kompetenser.

Frågor?

